

Зміст

ПЕРЕДМОВА 7

Кері Грант у ролі швейцара

ВСТУП 11

Чому наші інстинкти щодо дітей можуть бути такими помилковими?

1. ЗВОРОТНА ДІЯ ПОХВАЛИ 19

Звичайно, вона особлива. Однак нове дослідження припускає, що, коли йому про це сказати, це його зруйнує. Це нейробіологічний факт.

2. ВТРАЧЕНА ГОДИНА 41

У всьому світі діти стали на одну годину менше спати порівняно з тим, що було 20 років тому. Ціна за це: нижчі показники IQ-тесту, погіршення емоційного стану, синдром порушення активності та уваги, а також ожиріння.

3. ЧОМУ БІЛІ БАТЬКИ НЕ ГОВОРЯТЬ ПРО РАСУ? 63

Чи йде дітям на користь вивчення питань раси та кольору шкіри?

Купити книгу на сайті kniga.biz.ua >>>

4. ЧОМУ ДІТИ ОБМАНЮЮТЬ? 95

Ми можемо скільки завгодно
цінувати чесність, однак дослідження
невблаганні — більшість класичних
стратегій зі сприйняття правдивості
лише сприяють тому, аби наші діти
ставали вправнішими брехунами.

**5. ПОШУК РОЗУМНОГО ЖИТТЯ
В ДИТЯЧОМУ САДКУ 123**

Мільйони дітей змагаються за місця
в програмах для обдарованих дітей
і приватних школах. Члени прийомної
комісії кажуть, що знайти обдаровану
дитину — ціле мистецтво, однак
нові дослідження доводять, що вони
помиляються в 73 % випадків.

6. ЕФЕКТ БРАТІВ І СЕСТЕР 151

Фрейд помилявся. Шекспір мав рацію.
Чому насправді воюють рідні брати
і сестри?

7. НАУКА ПІДЛІТКОВОГО БУНТУ 171

Чому для підлітків сварки з батьками
є проявом поваги, а не навпаки,
а також чому суперечки в стосунках
є конструктивними, а не руйнівними?

**8. ЧИ МОЖНА НАВЧИТИ ДИТИНУ
САМОКОНТРОЛЮ? 201**

Розробники нової освітньої програми для
дошкільнят втрачають гроші, отримані
від грантів, адже учні стають настільки

Купити книгу на сайті kniga.biz.ua >>>

успішними, що більше не належать до груп ризику, тож відпадає потреба фінансувати подальше дослідження. У чому ж їх секрет?

9. КОЛИ ДИТИНА ЧУДОВО ЛАДНАЄ З ІНШИМИ?..... 229

Чому сучасний підхід до виховання дітей не зміг виростити покоління ангелів?

10. ЧОМУ ХАННА РОЗМОВЛЯЄ, А АЛІСА НІ? 253

Незважаючи на застереження вчених, батьки щорічно витрачають мільйони доларів на відео, програми і взагалі все можливе для того, аби стимулювати розвиток мовлення у своїх дітей. Як же правильно цього можна домогтися?

ВИСНОВКИ 289

Міф про суперможливості

ДОДАТКИ

Подяки 307

Примітки..... 312

Вибрані джерела та посилання..... 340

Про авторів..... 399

Наприкінці 1960-х років відвідувачі «Магічного замку» — приватного нічного клубу в Голлівуді, штаті Каліфорнія, яким керували професійні фокусники, були часто у захваті від того, що клуб найняв швейцаром чоловіка, дуже схожого на Кері Гранта. Тільки-но вони ступали на портик, двері відчиняв імпозантний чоловік у бездоганно зшитому костюмі. «Ласкаво просимо до замку»,— казав він, зачаровуючи так, ніби отримував задоволення від свого статусу двійника. Залишаючи лоббі, гості посміювались із того, наскільки швейцар був схожий на легендарного актора. Нічний клуб стояв лише за кілька ярдів від Китайського театру та Алеї слави. Мати найкраще з усіх можливих втілень Кері Гранта у світі, що тримає для вас двері, було найкращим проявом магії Голлівуду в усіх її формах.

Проте швейцар, який удавав із себе Кері Гранта, зовсім не був самозванцем. Насправді це був Кері Грант власною персоною.

Грант був статутним членом клубу і ще з дитинства захоплювався магією. Однією з найбільш привабливих переваг цього клубу для Гранта та багатьох інших знаменитостей було залізне правило закладу — ніяких камер, фотографів, ніяких репортерів. Це давало їм можливість провести тихий вечір у товаристві так, щоб про це не кричали газетні шпальти.

Грант проводив час у лоббі, аби бути в компанії з дівчиною з приймальні, Джоаною Лоутон. Вони

проводили години в бесідах про складніший вид магії — щось, що турбувало Гранта набагато більше, ніж сцена.

Діти.

Джоан Лоутон працювала в клубі в нічну зміну. Днями ж вона навчалася, аби здобути диплом у науці дитячого розвитку. Грант, як батько малої дитини, був зачарований тим, що вона вивчала. Він просив, аби Джоан йому розповідала про все, чого навчається. «Він хотів знати все про дітей»,— згадувала вона. Тільки-но Грант чув, що знадвору під'їжджає автомобіль, він одразу підбігав до дверей. Він не мав наміру спеціально дурити гостей, однак саме таким часто був результат. Тож ті поважні персони, які зазвичай просили в нього автограф, залишали його в спокої.

То чому ж гості не впізнавали у ньому справжнього актора?

Сама обстановка збивала їх з пантелику. Ніхто не очікував побачити справжнього Кері Гранта на посаді банального швейцара. Маги, які виступали у «Магічному замку», були найкращими у всьому, тому гості приїздили вже налаштовані стати свідками ілюзій. Вони припускали, що гарний швейцар просто був першою оманю вчора.

Ось у чому справа. Коли все виглядає так, ніби це розвага, коли все має бути магічним, дивовижним і вражаючим, щось справжнє може бути сприйняте, як ще один фокус задля нашої втіхи.

Саме таке становище у цій галузі науки.

У світі цілодобових новин сім днів на тиждень, телевізійних шоу, постійного блогінгу, прес-релізів та електронної пошти складається враження, ніби ніхто не помічає наукових відкриттів. Однак ці наукові знахідки використовують як знаменитостей другого ран-

Купити книгу на сайті kniga.biz.ua >>>

гу — ними заповнюють перерви тоді, коли справжні ньюзмейкери не продукують голосних заголовків. Кожному з них даються їхні 10 хвилин слави, а то і більше, для нашої розваги, а не серйозних роздумів. Наступного ж дня їх відкладають убік, як щось уже використане, тоді, коли стрічка новин видає нову сенсацію дня. Коли ж їх подають у вигляді коротких новин, практично неможливо зрозуміти, які саме відкриття варті нашої уваги.

Більшість наукових досліджень не підпадають під параметри медіа. Принаймні у галузі науки про дитячий розвиток ніколи не було моментів, коли б можна було вигукнути «Еврика!» і які б підходили під визначення серйозного наукового прориву. Нові ідеї обговорювалися багатьма науковцями, які проводили дослідження в університетах по всьому світу. Нові істини не з'являлися після кожного нового дослідження, вони, радше, окреслювалися поступово, інколи протягом десятиліть, повторюючи та доповнюючи одна одну, беручи щось від інших наук.

У результаті багато важливих ідей були просто у нас перед очима, вибудовуючись протягом минулих десяти років. Як суспільство, ми так і не розпізнали в них істину.

Вступ

Чому наші інстинкти щодо дітей можуть
бути такими помилковими?

Купити книгу на сайті kniga.biz.ua >>>

Моя дружина має чудовий смак у мистецтві, однак, є один виняток. У вітальні нашого будинку висить акриловий натюрморт — горщик червоної герані поряд з лійкою кольору охри та коричневим дерев'яним парканом на задньому плані. Він огидний, однак не в цьому його найбільший гріх. Справжньою моєю проблемою є те, що цей натюрморт походить із набору розмальовки картини за номерами.

Щоразу, як я на неї дивлюся, мені хочеться тихенько її винести з будинку та вкинути в сміттевий бак за рогом.

Однак моя дружина не дозволила б мені цього зробити, адже ця картина була намальована ще 1961 року її прабабусею. Я двома руками за те, аби зберігати речі із сентиментальних причин, і наш будинок заповнений артефактами її родини, але я не вважаю, що саме ця картина передає бодай якийсь справжній сентимент. Напевно, коли її бабуся придбала цей набір у магазині рукоділля, такі речі були популярними — як проблиск більш креативного та натхненного життя, проте кінцевий результат, на мою думку, ніби ображає такого роду надію. Він, скоріше, применшує її пам'ять, ніж увіковічує її.

Розмальовки картин за номерами швидко набули популярності на початку 1950-х років. Вони були неймовірно поширеними — такий собі iPod свого часу. Їх вивели на ринок, базуючись на припущенні, що домогосподарки матимуть великий надлишок вільного